

Przedmiot: **EDUKACJA Wczesnoszkolna** KLASA 4 – 8

Podręcznik: M. Gorczyk, *Etyka. Chcemy być lepsi*, Siedmiogród, Wrocław, 2017, S. Law, *Wycieczki filozoficzne*, przeł. W. Turopolski, Warszawa: Studio Emka, 2007, red. A. Łagodzka, *Etyka nie tylko dla smyka*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa, 2014

	Tematyka treści	Strona w podręczniku	Czynności do wykonania przez ucznia
1.	Czym zajmuje się etyka?	- M. Gorczyk, <i>Etyka. Chcemy być lepsi</i>, s.129-130 - S. Law, <i>Wycieczki filozoficzne</i>, s. 150–152 - red. A. Łagodzka, <i>Etyka nie tylko dla smyka</i>, s. 31-32	1. Zapoznaj się z poniższymi cytatami. Zastanów się nad ich treścią: - „Podobno dobrze jest żyć, ale żyć dobrze jest lepiej” - Tracy - „Łatwiej być mądrym dla innych niż dla siebie” - La Rochefoucault - „Niepewność – oto co zmusza do myślenia” – A. Camus) 2. Przeczytaj opowiadanie „Goście z Marsa” Goście z Marsa <i>Pewnego dnia dwóch Marsjan: Flip i Flop, wylądowało w moim ogrodzie. Flip i Flop są dość podobni do nas. Też mają: oczy, uszy, usta, nos, dwie ręce, nogi. Flip i Flop proponują mi przejażdżkę po mieście w swoim latającym spodku. Wchodzimy zatem do środka pojazdu i startujemy. Latając wokół, patrzymy przez okno w kabinie na miasto widoczne pod nami. Flip i Flop sprawili, że latający spodek jest niewidzialny, więc nikt nie widzi, jak szybujemy ponad dachami. Krążymy nad miastem i patrzymy na gołębie. W pewnym momencie, gdy lecimy nad wąską uliczką na obrzeżach miasta, coś przykuwa moją uwagę. Widzę, że jakiś młody człowiek próbuje wyrwać torebkę kobiecie, która wraca do domu z zakupów. Szybko pokazuję tę scenę Marsjanom.</i> – Patrzcie! – mówię. – Ten człowiek próbuje ukraść kobiecie torebkę. To jest złe! <i>Flip i Flop wyglądają na zdziwionych. Flop mówi: A, tak, złe. Nie rozumiemy waszego mówienia, że coś jest dobre albo złe. Proszę, pokaż nam to zło.</i> Gdzie jest zło? – Spójrzcie! – mówię, wskazując na rabusia. – Czy nie widzicie, że to, co robi ten człowiek, jest złe?

			<i>Ale Flip i Flop nie widzą zła w tym, co on robi.</i> <i>– Nie – odpowiada Flop. – Mamy dokładnie takie same oczy jak wasze. Ale naszym zdaniem wasze mówienie o widzeniu zła jest bardzo dziwne. My po prostu nie widzimy tego, co wy Ziemianie nazywacie złem. Prosimy, pokaż nam, gdzie jest to zło?</i> <i>Marsjanie wpatrują się we mnie, czekając na odpowiedź. Nie jestem całkiem pewien, o co im chodzi. Więc Flop ciągnie dalej:</i> <i>– Mamy pięć zmysłów, tak jak wy. Tak samo widzimy i słyszymy. Mamy podobny węch i smak. Mamy też zmysł dotyku, tak jak wy. Ale przy pomocy naszych pięciu zmysłów nie potrafimy dostrzec tej rzeczy, którą nazywacie złem. [...] Chcielibyśmy wiedzieć: gdzie jest to zło? Prosimy, wskaż je nam. Wyjaśnij nam, w jaki sposób wy ludzie wykrywacie to zło. Którym ze zmysłów je postrzegacie?</i> 3. Wyobraź sobie, że jesteś naukowcem, pionierem nowej nauki. Spotykasz się z innymi badaczami świata na Wielkiej Konferencji Naukowej. By stworzyć podwaliny nowej nauki, staracie się odpowiedzieć na różne pytania. Zastanów się nad swoimi odpowiedziami na pytania: - Dlaczego Marsjanie nie rozumieli Ziemianina? - W jaki sposób dostrzega się zło? Jak ty próbowałbyś wyjaśnić problem Flipowi i Flopowi? - Czy do zbadania problemów, na które zwraca uwagę tekst, są potrzebni jacyś naukowcy, którzy mogliby je objaśniać również Marsjanom? - Czym by się zajmowała nauka tworzona przez tych naukowców? Jakie tematy by zgłębiała? Czy ta tematyka przejawia się jakoś w naszym życiu? W jaki sposób? - Co ta nauka miałaby robić z tymi przejawami: porządkować je, klasyfikować, oceniać, tłumaczyć? - Czym różniłaby się ta nauka np. od nauki o przyrodzie, od historii, od dokonywania wynalazków? Jakimi tematami z kolei by się nie zajmowała? - Czy zło ma jakieś swoje przeciwieństwo? Czy to, co jest mu przeciwne, również mogłoby stać się tematem rozważań tych naukowców? - Jak można by tę naukę nazwać? Czy da się namalować jej przedmiot?

			4. Gra online: Starasz się przedstawić Marsjanom kolejne zjawiska – tak zwane „postawy”. Połącz w pary nazwy postaw z ich wyjaśnieniami. https://learningapps.org/view9461250 5. Dla chętnych: Wybierz jedną z postaw, która pojawiła się w poprzednim ćwiczeniu (pamiętaj, że są to tylko przykładowe zagadnienia). Narysuj narzędzie, które może służyć nowym naukowcom do poznawania i badania danego zjawiska. Opisz jak ono działa, co bada, mierzy, wskazuje, o czym informuje naukowców... Przykładowe narzędzia: „złomierz”, „pięknometr”, „wolnościomat”.
2	Ja – inni	- M. Górczyk, Etyka. Chcemy być lepsi, s.170-171 - red. A. Łagodzka, Etyka nie tylko dla smyka, s. 31-32	1. Zapoznaj się z tekstem „Człowiek – miasto”. <i>Wyobraź sobie człowieka jako miasto. Bo człowiek jest jak miasto: nieustanny ruch (płacz, śmiech i nasze myśli), korki, blokady (to, czego się wstydzimy, ale i nasze lęki, czyli wtedy, gdy mówimy lub myślimy: „nie zrobię tego, bo się boję”), tu zielone światło, tam czerwone (coś jest dobre, a coś złe). I przede wszystkim – Człowieka zamieszkują różni ludzie, bo przecież do tak wielu z nich mamy jakiś stosunek: jednych kochamy, innych nienawidzimy, itd. Gdybyś był za to odpowiedzialny, w jakich miejscach oświetliłbyś latarniami Miasto-Człowiek, a w jakich nie?</i> 2. Wyobraź sobie człowieka jako miasto. Na kartce papieru narysuj mapę tego miasta. Wskazówki do tworzenia mapy: - Wyznacz dzielnice w zgodzie z „ludzkimi” sprawami, to znaczy tak, by odzwierciedlały one codzienne doświadczenie człowieka, na przykład: centrum, rynek = moje stosunki z ludźmi: miłość, kłótnie, rozmowy; obrzeża = moje zainteresowania po lekcjach, itp. - W każdej z dzielnic nazwij dwie, trzy ulice (np. w dzielnicy „moje stosunki z ludźmi” mogą powstać takie ulice, jak: ulica Miłości, ulica Kłótnie, ulica Rozmowy, ulica

			Zgody, ulica Rówieśnicza, ulica Rodzinna...). - Możesz w swoim mieście postawić konkretne budynki, utworzyć place, parki, postawić pomniki, wyznaczyć rzeki. Poszczególnym elementom urbanistycznym, architektonicznym lub naturalnym nadaj znaczenie, np. brama = moje słowa, wypowiedzi; zbiornik wodny = moja wyobraźnia, itp. Pamiętaj, to jest twoje miasto i ty je tworzysz. 3. Wprowadź oświetlenie do swojego Miasta-Człowieka. a) Przyjrzyj się mapie i zastanów się, co jest dla drugiego człowieka na tyle prywatne, intymne bądź po prostu „własne”, że nie można się w to wtrącać czy ingerować. Nie można o to pytać i potajemnie dowiadywać się o tym. Miejsca te pozostaw nieoświetlone. b) Zaplanuj, w jakich punktach mapy Miasta-Człowieka postawisz oświetlenie. Światło w Mieście-Człowieku będzie oznaczało uznanie danego miejsca za dostępne publicznie, tzn. za coś, o czym mogą wiedzieć inni i do pewnego stopnia (mniej lub bardziej) wtrącać się w to, bo również ich to dotyczy. c) Przygotuj legendę opisującą różnego rodzaju światła, na przykład: - Trójkąt symbolizuje latarnie uliczne, które oświetlają coś, co jest dostępne dla wszystkich. - Kwadrat symbolizuje lampkę z osobistym wyłącznikiem, która może być włączona na twoje życzenie. Możesz dany obszar udostępnić, jeśli chcesz i temu, komu chcesz. - Świeczka symbolizuje coś, co ma być lekko zaznaczone, jest dla innych dostrzegalne, ale też w pewnym stopniu pozostaje w ukryciu. d) Nanieś symbole na mapę. 4. Zastanów się: - Czy są w mieście miejsca, których nie wolno oświetlić latarnią pod żadnym pozorem? Dlaczego nie? Co mogłoby się stać, gdyby się je jednak oświetliło? - Czy są miejsca, które powinny być oświetlone, i nie ma co do tego większych

			wątpliwości? Dlaczego powinny być oświetlone? Co by się stało, gdyby nie zostały one oświetlone? 5. Zastanów się na jakie obszary swojego miasta masz wpływ, co chciałbyś/chciałabyś zmienić, na czym ci zależy, do czego możesz dążyć, nie krzywdząc innych?

